

Van Empel: 'Maar niet investeren in risico's die er niet zijn'

Gecertificeerd inspecteren op basis van normen

Werkgevers en gebouweigenaren zouden hun elektrotechnische installaties en daarop aangesloten elektrische machines, gereedschappen en andere arbeidsmiddelen periodiek moeten laten inspecteren volgens NEN 3140. En dat kunnen zij het beste laten doen door een inspecteur die is gecertificeerd volgens de scopes 8 en 9 van de zogeheten Scios-regeling. Dan weten die opdrachtgevers tenminste zeker dat de ET-inspecteur zijn vak verstaat, objectief en onafhankelijk is, en dat dit regelmatig in de praktijk wordt getoetst. En daarmee staan zij juridisch het sterkst wanneer er onverhoopt schade of letsel ontstaat.

Dit is ook het uitgangspunt van Van Empel Inspecties en Advisering in Bergeijk. Het bedrijf is dan ook al jaren gecertificeerd volgens de scopes 1 t/m 7 van de Scios-certificering voor grote en industriële stookinstallaties. En daar worden een dezer dagen de scopes 8 en 9 aan toegevoegd.

Deze nieuwe scopes binnen de Scios-regeling werden begin dit jaar van kracht voor de NEN 3140-inspectie van elektrotechnische installaties en de daarop aangesloten elektrische machines, gereedschappen en andere arbeidsmiddelen.

namens inspecteursorganisatie iKeur, die samen met de Vakgroep Beheer & Inspectie van Uneto-VNI is verenigd in de Nederlandse Vereniging van Inspectie Bedrijven. Deze NVIB is tevens vertegenwoordigd in onder meer de NEN 3140-normcommissie bij NEN.

De leiding van het zestien inspecteurs tellende bedrijf bestaat naast Ronald Dijkstra uit oprichter en algemeen directeur Ruud van Empel, en operationeel manager Dennis van Stratum. Hij is tevens ISO-9001 kwaliteitsbewaker en lid van de normcommissie en werkgroepen bij NEN voor industriële en gebouwgebonden gasinstallaties.

NEN 3140

Gezien de toegevoegde scopes 8 en 9 van de Scios-certificering zal de norm NEN 3140 het uitgangspunt zijn bij de elektrotechnische inspecties van Van Empel. Maar lang niet altijd en onverkort. Want, zegt Ronald Dijkstra: "Toepassing van NEN 3140 mag er in onze visie niet toe leiden dat opdrachtgevers bij inspecties gaan investeren in risico's die er niet zijn, terwijl andere risico's onopgemerkt blijven. De norm staat niet op zichzelf. Soms is inspectie van de volledige elektrotechnische installatie niet nodig,

'De norm staat niet op zichzelf. Soms is inspectie van de volledige elektrotechnische installatie niet nodig'

Onder meer vanwege deze uitbreiding van haar inspectie-activiteiten van de W-installaties naar de ET-installaties, is eerder dit jaar de leiding van dit inspectiebedrijf uitgebreid met Ronald Dijkstra als commercieel directeur.

iKeur en NVIB

Dijkstra is al jarenlang actief in de elektrotechnische inspectiewereld. Hij was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de Scios-scopes 8 en 9 voor NEN 3140-inspecties. Dit

Een team van specialisten van Van Empel kijkt niet alleen naar de techniek en het beheer en onderhoud ervan, maar ook naar de organisatie en de mensen eromheen.

terwijl er in een ander geval veel meer moet gebeuren. Daar moet wat ons betreft dan ook genuanceerd naar worden gekeken. Daar biedt de norm overigens ook de ruimte voor.”

‘We doen tevens inspecties volgens de VIER-methodiek van iKeur’

“Bovendien”, zo voegt hij daaraan toe, “wil Scios nog meer inspectie-scopes voor de elektrotechniek ontwikkelen. En we doen voor verzekeraars tevens inspecties volgens de VIER-methodiek van iKeur, waar we ook bij aangesloten zijn.” Lees meer daarover in bijgaand kader.

W, ET en ICT

Dit alles past bij de bedrijfsfilosofie van Van Empel Inspecties en Advisering, vullen Van Empel en Van Stratum aan:

“Ook bij de inspectie van de W-installaties in gebouwen, fabrieken en de infrastructuur gaan wij samen met onze opdrachtgevers al uit van een integrale aanpak, gericht op risicobeheersing en -preventie, continuïteit en veiligheid. En

dit alles bij een optimaal rendement. De moderne W- en ET-installaties vormen via de ICT in steeds meer gevallen één integraal geheel. Daarom gaan we, nu we de kwaliteit daarvan naar opdrachtgevers toe kunnen waarborgen volgens de nieuwe Scios-scopes 8 en 9, onze activiteiten uitbreiden naar de elektrotechniek.”

Inspectiecongres 2015

Komend najaar presenteert Van Empel Inspecties en Advisering zich dan ook aan de elektrotechnische sector, als een van de sponsors van het Inspectiecongres 2015 in Ede. Ook daar staan onder meer inspecties volgens de norm NEN-3140 en het ‘werken onder spanning’ centraal. Verder presenteert Uneto-VNI een standaard programma van eisen (standaard-PvE) voor veiligheidsinspecties op het congres. Aan de hand daarvan kunnen opdrachtgevers samen met hun elektrotechnische inspecteurs bepalen wat er precies geïnspecteerd dient te worden, en op welke wijze dit gerapporteerd wordt. Dat kan van bedrijf tot bedrijf verschillen. Het standaard-PvE wil op deze wijze zorgen voor meer duidelijkheid tussen opdrachtgevers en aannemers van elektrotechnische inspecties. ▶

Wanneer alle risico's in kaart zijn gebracht, onder meer door integrale werktuigkundige en elektrotechnische inspecties, wordt een preventieplan gemaakt. Doelmatig beheer en onderhoud zijn daar onderdeel van, net als periodieke vervolgingen.

► Scios 'inloopregeling'

De nieuwe Scios-scopos voor de NEN 3140-inspecties werden vorig jaar definitief geaccepteerd door de Nederlandse Raad voor Accreditatie (RvA). Op 1 januari van dit jaar werden ze van kracht. Hiermee kwamen begin dit jaar de oude Criteria van Toezicht (CvT) op elektrotechnische inspecties, oorspronkelijk beheerd door Kema en later Dekra, te vervallen.

Dekra heeft als Certificerende Instelling (CI) aan de nieuwe regeling meegewerkt en ook andere CI's kunnen zich nu door de RvA laten accrediten voor het certificeren van inspecteurs en hun inspecties volgens de norm NEN 3140. En dat is inmiddels ook gebeurd. Zo werd in de loop van dit jaar al een aantal elektrotechnische inspecteurs en inspectiebedrijven door Bureau Veritas en Kiwa gecertificeerd en erkend. Dit najaar zijn Van Empel Inspecties en Advisering en een aantal van haar inspecteurs zo ver. Voor de huidige CvT-gecertificeerde inspecteurs is er nog tot eind dit jaar een zogeheten 'inloopregeling' naar Scios-certificatie (zie kader).

PvE

'Maar met de Scios-certificering van NEN 3140-inspecties alleen zijn we er nog niet', zo benadrukte Peter Treffers van adviesbureau Elektraad eerder dit jaar in Mag1010. Elektraad ontwikkelt namens Uneto-VNI het genoemde standaard-PvE. In NEN 3140 zelf staat in zijn ogen namelijk niet precies wát er geïnspecteerd dient te worden. Bepaling 5.101.5 van NEN 3140 schrijft voor dat de Installatie-Verantwoordelijke (IV-er) die in het kader van de norm door de werkgever wordt aangewezen, dat bepaalt.

Maar NEN 3140 is in nog niet de helft van alle bedrijven die dat zouden moeten geïmplementeerd. Dan is er dus ook nog geen Installatie-Verantwoordelijke. In dat geval is de werkgever dat volgens de norm zelf, vaak zonder dit te beseffen. Daarnaast heeft iedere werkgever vanuit Arbowetgeving een zorgplicht voor de veiligheid van zijn of haar personeel.

Worden werkgevers zich van dit alles bewust, en schakelen ►

Ook thermografisch onderzoek is onderdeel van de inspectie.

‘Inloopregeling’ van CvT naar Scios

Nu de nieuwe Scios certificeringsregeling voor de vakbekwaamheid van elektrotechnische inspecteurs begin dit jaar van kracht is geworden, zijn de Criteria van Toezicht(CvT) op elektrotechnische inspecties van het voormalige Kema vervallen.

Voor de huidige door Stipel onder de CvT-regeling gecertificeerde inspecteurs is er een zogeheten ‘inloopregeling’ naar de nieuwe Scios-certificatie. Onder de volgende voorwaarden krijgen zij nog tot uiterlijk eind dit jaar direct een nieuwe Scios-erkenning:

- In bezit van een geldig persoonscertificaat van Stipel-ILS
- Geslaagd zijn voor het examen Inspecteur Laagspanning en in het bezit zijn van een certificaat van deelname aan de cursus 322 van Otib, of:
- Een bewijs van deelname aan de cursus ILS, gevolgd bij Elektraad, ROVC, C+B, SBK, Quercus, Argus, Van der Heide, AIB Smits of Parkstad Inspecties, en:
- Minimaal 1 jaar ervaring hebben in dienst van een CvT-gecertificeerd bedrijf en daarbij minimaal 12 afgeronde ET-inspecties van installaties en/of minimaal 75 arbeidsmiddelen in dat jaar hebben uitgevoerd
- De inspecteurs moeten verder aantoonbaar over voldoende kennis beschikken van de jongste editie van NEN 3140
- En ze dienen een goede start-audit door een certificerende instelling op een project of in een Scios-erkend praktijklokaal te doorstaan
- Na anderhalf jaar moeten zij – om hun certificaat te behouden – voldoen aan alle nieuwe zogeheten Kennis- en Bekwaamheidseisen (KBE's), die door het College van Deskundigen en de Opleidingscommissie van Scios aan de bestaande CvT-eisen zijn toegevoegd. De opleidingen en examens hiervoor worden verzorgd door erkende opleidingsinstellingen die eveneens door Scios zijn erkend
- Ook moeten de procedures binnen het inspectiebedrijf waar zij werken tegen die tijd voldoen aan alle ISO 9001-eisen. Deze hoeven niet afzonderlijk ISO-gecertificeerd te zijn, maar de eisen worden wel meegenomen in de audits voor de definitieve Scios-certificering
- Vervolgens wordt door de certificerende instellingen volgens een voorgeschreven regelmaat gecontroleerd of de inspecties van de gecertificeerde inspecteurs in de praktijk ook werkelijk aan alle eisen voldoen
- Dit wordt getoetst aan de hand van alle elektrotechnische normen die vanuit NEN 3140 (en dus ook vanuit NEN 1010) van toepassing kunnen zijn, zoals die op het gebied van de elektrische veiligheid van machines, schakel- en verdeelinrichtingen, plus alle achterliggende installaties.

- ▶ zij een elektrotechnische inspecteur in, hoe kunnen ze dan beoordelen of een ET-inspecteur werkelijk zijn vak verstaat? Zelf beschikken werkgevers in de meeste sectoren van het bedrijfsleven doorgaans niet over elektrotechnische kennis. Daar huren ze juist de ET-specialisten voor in.

De Scios-regeling biedt opdrachtgevers nu de zekerheid dat gecertificeerde inspecteurs ook werkelijk vakbekwaam, objectief en onafhankelijk zijn.

‘We zijn gericht op risicobeheersing en -preventie, continuïteit en veiligheid’

Maar hoe komen ze vervolgens samen tot overeenstemming wat er in een specifieke bedrijfssituatie geïnspecteerd dient te worden? Dat zijn lastige, maar veelvoorkomende situaties die tot verwarring in de markt leiden, waardoor bedrijven de implementatie van NEN 3140 nog altijd blijven uitstellen. En dat terwijl toepassing van de norm alleen maar belangrijker wordt.

Wetgeving en normen

De overheid trekt zich namelijk steeds verder terug van het preventieve toezicht op de bouw- en arbeidsveiligheid. Maar ondanks dat blijven gebouweigenaren en werkgevers vanuit bouw- en arbowetgeving onverminderd verantwoordelijk voor de veiligheid van medewerkers en andere aanwezigen in hun gebouwen. Wanneer er onverhoopt letsel, schade of andere calamiteiten ontstaan, dienen zij achteraf juridisch aan te kunnen tonen alles te hebben gedaan om dat te voorkomen. Hierdoor wordt het juridisch belang van inspecties en certificatie van installaties op basis van normen alleen maar groter. Of dat nu direct bij wet verplicht is of niet.

Op elektrotechnische installaties kunnen tal van normen van kracht zijn. Maar in het kader van de huidige bouw- en arbowetgeving gebeurt inspectie ervan allereerst op basis van de norm NEN 3140. En die verwijst op haar beurt naar een aantal andere – meer specifieke – elektrotechnische normen. Voorbeelden daarvan zijn op de eerste plaats NEN 1010, de norm voor schakel- en verdeelinrichtingen NEN-EN-IEC 61439, en de normen bij de Europese Atex-, Machine- en EMC-richtlijnen. Toepassing daarvan biedt ‘het

Eind deze maand presenteert Van Empel Inspecties en Advisering zich aan de elektrotechnische sector, als een van de sponsors van het Inspectiecongres in Ede. De leiding van het zestien inspecteurs tellende bedrijf bestaat naast oprichter en algemeen directeur Ruud van Empel (m) uit commercieel directeur Ronald Dijkstra (l) en operationeel manager Dennis van Stratum (r).

sterkste vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen in de wet zelf', zoals het in juridische termen wordt omschreven. Zeker wanneer dat op gecertificeerde wijze gebeurt.

'Wat bedrijven initieel extra investeren in de veiligheid verdienen ze later weer terug'

Als werkgevers en andere gebouweigenaren en -beheerders daar zelf nog niet van overtuigd zijn, dan eisen in toenemende mate hun verzekeraars dat wel. Want anders draaien zij op voor de schade wanneer er iets mis gaat. Zeker nu de overheid haar preventieve toezicht en handhaving van de wetgeving steeds verder afbouwt.

Rest de vraag: 'Wat moet er op het gebied van de elektrotechniek dan precies geïnspecteerd worden?' Dat moeten

de ET-inspecteur en zijn opdrachtgever, of de door hem benoemde en bevoegde installatieverantwoordelijke, samen overeenkomen. Met het komende standaard-PvE Veiligheidsinspecties dat tijdens het Inspectiecongres 2015 wordt gepresenteerd, wil Uneto-VNI deze bedrijfstak daar een methodiek voor bieden.

Van Empel

Hoe gaat Van Empel Inspecties en Advisering tot op heden met de geschetste situatie om? Zelf werkte Ruud van Empel jarenlang bij de interne inspectie-afdeling van een grote industriële onderneming. Vanaf de start elf jaar geleden is zijn eigen onderneming zich als zelfstandig extern inspectiebedrijf op soortgelijke ondernemingen blijven richten. Daardoor is hij altijd blijven werken en denken vanuit integrale risicobeheersing.

Van Stratum en Dijkstra hebben een soortgelijke achtergrond. Hierdoor gaat het bij dit bedrijf in verreweg de meeste gevallen om maatwerkinspecties, passend binnen een integrale langere-termijn aanpak van de algehele bedrijfsveiligheid.

"We werken vooral preventief, gericht op betrouwbaarheid, continuïteit en veiligheid", zo leggen ze gezamenlijk uit.

"We beginnen met een grondige analyse van de risico's die deze belangrijke waarden bedreigen. Een uitgebreide start-inspectie, onder meer op basis van alle normen die in dat specifieke geval van toepassing zijn, is daar onderdeel van. Maar we kijken zeker niet alleen naar de techniek en het beheer en onderhoud ervan, ook de organisatie en de mensen eromheen zijn belangrijke bepalende factoren."

"Wanneer alle risico's in kaart zijn gebracht, onder meer door uitgebreide werktuigkundige en elektrotechnische inspecties, maken we een preventieplan. Doelmatig beheer en onderhoud zijn daar een onderdeel van, net als periodieke vervolgininspecties. Deze inspecties kunnen echter door de preventieve en planmatige aanpak veel beperkter van omvang blijven dan de eerste start-inspectie en -analyse. Wat bedrijven initieel extra investeren om de veiligheid en betrouwbaarheid op peil te brengen, verdienen ze later dus terug. Dat leidt tot een verantwoord bedrijfsrendement, bij een hoger niveau van veiligheid, betrouwbaarheid en continuïteit."

Partners

Deze lange-termijn aanpak vereist een vergaande vorm van samenwerking met de opdrachtgever: "Duidelijk zal zijn dat we dit alleen tegen voor beide partijen aanvaardbare ►

VIER-inspecties iKeur

Van Empel Inspecties en Advies is lid van ET-inspecteursplatform iKeur. Tijdens het Inspectiecongres 2013 tekende iKeur-voorzitter Ronald Dijkstra (zie bijgaand artikel) de 'Safety Deal Brandveilige Elektra' met het Nederlands Verbond van Verzekeraars. Onderdeel van deze Safety Deal zijn de VIER-inspectiemethodieken die de afgelopen jaren door iKeur samen met de verzekeraars zijn ontwikkeld.

VIER staat voor Verzekerings-Inspectie Elektrotechnische Risico's. Deze methode moet de brandveiligheid van elektrische installaties in specifieke sectoren van het bedrijfsleven waarborgen. Natuurlijk wordt bij zo'n inspectie ook gecontroleerd of een installatie aan alle van toepassing zijnde normen voldoet.

De vier uitgangspunten van de VIER-regeling zijn:

- Zij reduceert elektrotechnische risico's in relatie tot brandgevaar, aanrakingsgevaar en bedrijfscontinuïteit
- Zij borgt de methodiek, de vakbekwaamheid, het rapportageformat en de follow-up van de elektrotechnische inspectie
- Zij voorziet in de communicatie tussen de verzekerde, diens installateur, en de verzekeraar
- Zij is ontwikkeld en wordt beheerd door iKeur, met medewerking van het Verbond van Verzekeraars, maar is ook voor niet-leden van iKeur toegankelijk.

Ook in een eenvoudig kantoorgebouw of magazijn moet alle installatietechniek veilig en betrouwbaar zijn. Van Empel: "Daarvoor zou een standaard-PvE best handig kunnen zijn. Maar onze inspecteurs kijken altijd verder dan wat normen, certificatie of een standaard-PvE voorschrijven. Er ontstaan altijd weer nieuwe situaties met nieuwe risico's."

- ▶ tarieven kunnen doen, op basis van langer lopende samenwerkingsovereenkomsten. We zijn dus partners, we verkopen bij voorkeur geen eenmalige losse inspecties. En vanwege onze objectiviteit en onafhankelijkheid repareren of installeren we zelf ook helemaal niets. Wel koppelen we een advies aan onze inspecties. Vandaar ook de naam Van Empel Inspecties en Advisering."

Falende techniek is dus slechts een van de risicofactoren, maar dan wel een heel essentiële. Daarom zijn inspecties gebaseerd op de van toepassing zijnde normen, en

gecertificeerd volgens de Scios-regeling onder onafhankelijk toezicht van de RvA, wel degelijk van belang: "Maar natuurlijk, op basis daarvan kunnen wij onze partners nu een nog breder en goed gewaarborgd pakket van inspectie- en adviesdiensten aanbieden."

Standaard-PvE

De mannen van Van Empel beamen overigens ook, dat deze werkwijze niet altijd noodzakelijk is: "In een eenvoudig kantoorgebouw of magazijn moet alle installatietechniek natuurlijk ook veilig en betrouwbaar zijn. Maar wanneer op de vaste ET-installatie alleen de meest gebruikelijke serie-apparaten zijn aangesloten, is dat meestal vrij eenvoudig vast te stellen. Toch moet ook dat regelmatig gebeuren, omdat in een arbeidssituatie zelfs het meest eenvoudige koffiezetapparaat aan de daaraan te stellen eisen moet voldoen. Voor zo'n standaard-installatie kan een standaard-PvE zoals Uneto-VNI voorstelt natuurlijk best handig zijn, zowel voor de opdrachtgever als de inspecteur."

"Maar", zo tekenen ze hier tot slot bij aan, "daarmee ontstaat wel de kans dat dit juist te véél de standaard wordt, waardoor inspecteurs niet meer verder kijken en risico's niet opmerken. Dat mag niet gebeuren. Onze inspecteurs moeten altijd verder kijken dan wat normen, certificatie of een standaard-PvE voorschrijven. Want er ontstaan altijd weer nieuwe situaties met nieuwe risico's."

www.vanempelinspecties.com